

Preek van de week, gehouden door ds. Jaap Bakker
op zondag 12 april 2026 in de Agneskerk te Goutum.

Schriftlezingen: Genesis 1, 1-5
Johannes 20, 19-31

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Deze eerste zondag na Pasen wordt ook wel Beloken Pasen genoemd en daarin klinkt het woord “luiken” door. Dan kan het betekenen: de luiken worden gesloten, de Paasweek wordt afgesloten. Voor alle duidelijkheid: de Paasweek wordt afgesloten, Pasen niet, gelukkig niet. We leven immers met Pasen in de rug, als een kracht die ons sterk doet staan. Beloken Pasen kan dus betekenen: de luiken gaan dicht, maar het kan misschien ook betekenen: de luiken gaan juist open – naar God toe en naar elkaar toe. Dit evangelie wil immers de wereld in, naar de mensen toe. De discipelen worden nu de wereld in gezonden: Zoals de Vader Mij gezonden heeft zo zend Ik ook u... Pasen betekent: de Heer staat op. Pinksteren betekent: mensen staan op... om te doen wat Hij heeft gedaan en om te zeggen wat Hij heeft gezegd. Bij Johannes vallen Pasen en Pinksteren welhaast samen.

Deze eerste zondag na Pasen wordt ook wel genoemd “Als pasgeboren kinderen”, d.w.z. De discipelen, wijzelf zijn nog maar net tot leven gewekt door de opgestane Heer, en nu staan wij nog wat schuchter en onbeholpen in de wereld, en we knippen met onze ogen tegen het grote licht dat met Pasen over ons is opgegaan. Nu gaat het om de consequenties, de gevolgen van Passen, de doorwerking ervan in ons leven. Met Pasen ben je niet zomaar klaar. In het evangelie horen we angst, schrik, ongeloof – en de deuren zijn gesloten uit angst. Maar de opgestane Heer komt daar dwars door heen. Hij is ons nabij op een nieuwe, ongekende wijze: Gods liefde is immers sterker dan de dood. Dan blaast Hij op zijn discipelen en zegt Hij tegen hen: “Ontvangt de Heilige Geest” en dan stuurt Hij hen de wereld in want daar zijn opdrachten te doen, daar is heil te verkondigen in Zijn Naam. Hij blied op hen: dan denk je aan het scheppingsverhaal hoe de Here God de levensadem blies in de eerste mens, Adam. Pasen doet sterk denken aan de schepping in den beginne. Op Pasen klinken opnieuw die woorden “Er zij licht...” en Hij wekte Zijn Zoon op uit de doden. “God heeft het eerste woord. Hij heeft in den beginne het licht doen overwinnen, Hij spreekt nog altijd voort”. (Lied 513: 1)

Thomas, één van de twaalf, genaamd Didymus, tweeling, was er niet bij toen Jezus aan zijn leerlingen verscheen. Wij hebben het over de ongelovige Thomas, maar was hij wel zo ongelovig? In ieder geval wordt hij één van de twaalf genoemd, dat is veelzeggend. Hij blijft er bij horen, de anderen hebben hem niet buitengesloten. Ook met zijn vragen, met zijn twijfels en onzekerheden is Thomas één van de twaalf. Laten wij dan ook maar niet te snel over een ander oordelen: weten wij zo goed hoe die ander is aangeraakt door het evangelie en op zijn/haar manier bezig is met de dingen van het geloof? Geloof en twijfel: het geloof heeft heel goed weet van de vragen, de onzekerheden, de twijfels. Geloven heeft altijd iets van “Ik geloof, kom mijn ongeloof te hulp”. Geloven is een daad van vertrouwen. Geloven is niet een eenmalige stap of beslissing en als je die genomen hebt dan heb je ook geen twijfels meer. Zo werkt het niet, zo is het leven niet.

Geloven is zoals het leven is: het gaat met je mee, soms lijkt het ver weg of lijkt je het kwijt te zijn, en dan voel je je weer gedragen door het geloof en voel je je heel dicht bij God, bij Jezus. Het gaat in het geloof altijd weer van geloven tot geloven. Geloven is nog altijd een werkwoord: denkt u ook aan de geloofsbelijdenis: “Ik geloof...” “Wij geloven...”

Je kunt niet zeggen “Ik heb het geloof” alsof er niets meer bij zou kunnen, alsof het af zou zijn..

Geloven ontstaat in de levende ontmoeting en is niet de uitkomst van een redenering.

Geloven is een persoonlijke keus, maar ook een keus voor een persoon aan wie jij jouw vertrouwen geeft, aan wie jij je toevertrouwt.

Geloven is belijden dat Jezus leeft, dat Hij niet dood en in het verleden begraven is, maar dat Hij leeft. Dat alles wat Hij gezegd en gedaan heeft wáár is, geldig is. Dat Hij ons Gods liefde heeft laten zien in woord en in daad – helemaal.

Echt geloven ontstaat in de gemeenschap, in de gemeente, in het gesprek met elkaar, in de wederzijdse bemoediging, in de ontmoeting van mens tot mens en daarin in de ontmoeting met de levende Heer zelf.

We hebben elkaar nodig om het verhaal levend te houden en door te geven.

Na acht dagen is Thomas er wel bij en weer zijn de deuren vergrendeld en weer verschijnt Jezus in hun midden: “Vrede zij u”. En dan richt Hij zich tot Thomas en dan komt het tot die blijde en verwonderde belijdenis: “Mijn Heer en mijn God! “.

Wat is er nu gebeurd en hoe komt Thomas tot deze belijdenis? Thomas was een lange weg gegaan met Jezus, net als de andere discipelen. Hij had gezien hoe Jezus die weg ging van een intense verbondenheid met God en met mensen. En Hij had gezien hoe die weg eindigde aan het kruis. Nu was voor Thomas de vraag: als zo iemand als Jezus niet aanvaard wordt, wat moet er dan nog van deze wereld terechtkomen? Hier komt Thomas tot een hernieuwd geloof, tot een hernieuwd vertrouwen. Jezus spreekt Thomas persoonlijk aan en Thomas spreekt Jezus persoonlijk aan – en daaruit ontspringt het geloof: “Mijn Heer en mijn God!”. Over wel of niet aanraken wordt hier verder niet gesproken.

Wij zeggen nogal eens “eerst zien, dan geloven” – maar de bijbel wil de zaken nogal eens omdraaien. “Als je durft geloven dan zul je ook zien!” Maar dan moet je wel op weg durven gaan, in vertrouwen, op hoop van zegen... Zoals telkens weer mensen op weg zijn gegaan, en ze zijn niet beschaamd uitgekomen.

Zoals de Vader Mij gezonden heeft, zo zend Ik ook u – en dan mogen wij doen wat onze hand vindt om te doen in een diep vertrouwen dat dat zin heeft en dat het vrucht zal dragen.

Dan kunnen wij in vertrouwen zingen:

“Sta op! – Hij gaat al voor ons uit,
de schoot van 't graf ontkomen.
De morgen is vol nieuw geluid, –
werp af uw boze dromen.
War Hij, ons hoofd, is voorgegaan,
is voor het lichaam nu vrij baan
naar een bestaan volkomen”. (Lied 630: 4)

